

Slovensko predsedovanje EUREKI

Med 1. julijem 2007 in 30. junijem 2008 je Slovenija predsedovala EUREKI. Njena naloga je bila organizacijsko voditi EUREKO, predsedovati ministrski konferenci in srečanjem upravne in izvajalske skupine ter predsedovati nacionalni projektni skupini. Odgovorni za izvajanje v Sloveniji in vodenje EUREKE v tem letu je bil dr. Aleš Mihelič, direktor Direktorata za tehnologijo na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, ki smo ga poprosili za nekaj misli ob koncu predsedovanja.

Ventil: Kaj je EUREKA in kaj pomeni predsedovanje tej iniciativi?

Dr. Mihelič: EUREKA je najstarejša tehnološka pobuda v Evropi in je nastala leta 1985 kot odgovor na ameriško oboroževalno tekmo »Starwars«. Osnovna ideja Eureka je bila v tistem času in je tudi še danes spodbuda industrijskim raziskovanjem v želji, da bi evropsko gospodarstvo postalo čim bolj konkurenčno. Ustanovljena je bila na pobudo francoskega predsednika Mitterranda in nemškega kanclerja Kohla.

Slovenija je ravnokar končala enoletno predsedovanje EUREKI. Naloga Slovenije je bila zelo zahtevna in je pomenila številne izzive. Predsedovanje je omogočilo, da smo Slovenijo postavili na zemljevid inovativnih držav in pokazali, da lahko kljub omejenim možnostim prispevamo k

Dr. Aleš Mihelič

razvoju inovacijske politike v Evropi, in to predvsem na področju industrijskih raziskav.

Glavne prioritete našega predsedovanja so bile številne. Med njimi okrepitev vloge EUREKE v evropskem raziskovalnem prostoru. Kar pomeni, da smo poskusili industrijske raziskave in razvoj, ki jih izvajajo podjetja, vpisati v evropski raziskovalni prostor. Evropska komisija in znanstveniki, ki v večini vodijo okvirne programe in so v telesih odločanja, težko priznavajo, da se razvoj in raziskave kakovostno izvajajo tudi v industriji. Industrio vidijo le kot vir financiranja raziskav. Prepričan sem, da se bralci Ventila zavedajo pomena, ki ga ima ustvarjanje znanja v podjetjih. EUREKA s povezovanjem podjetij, ki delajo razvojno in se hkrati povezujejo z inštitucijami znanja, kot so univerze in raziskovalni inštituti, pomembno prispeva k skupnemu razvoju.

Naša prioriteta se je pričela s tem, da smo v imenu evropske industrije napisali odgovor na zeleni papir o evropskem raziskovalnem prostoru, ki ga je predlagala komisija evropske skupnosti. Najpomembnejše pa je, da smo v času predsedovanja EUREKI in slovenskega predsedovanja EU oživili pobudo EUROSTARS. To je pobuda, namenjena podjetjem po Evropi, ki so raziskovalno intenzivna. Temelji na 169. členu ustanovne pogodbe evropske skupnosti in omogoča, da države za izvajanje nacionalnih projektov lahko zložijo skupaj sredstva iz različnih nacionalnih virov. Slovenija je pri tem igrala zelo aktivno vlogo.

Z obema predsedovanjema smo vpisali Slovenijo na karto držav, ki lahko prispevajo k razvoju inovacijskih politik. Pomembna naloga je bila tudi priprava dokumentov razvojne strategije EUREKE, ki bo omogočila njeno nadaljnjo rast. EUREKA je stara več kot 20 let. V tem času se je

nabrlo nekaj nerešenih problemov, ki smo jih poskusili razrešiti.

Prav zaradi tega smo se v času našega predsedovanja odločili za nekaj konkretnih akcij.

Med drugim smo sprejeli načrt za sinhronizacijo in racionalizacijo delovanja mreže, tako da bomo imeli enake postopke v vseh državah. To bo odpravilo ponavljanje. Kar je v neki državi narejeno, bo uporabila druga. Imeli bomo skupno celostno podobo in se obnašali kot multinacionalna.

V tem času se je oblikovalo tudi vprašanje globalnega delovanja EUREKE. Na vrata je potrkala Koreja, ki želi aktivno sodelovati oziroma je že vključena v več projektov. V tem času smo pripravili mrežo do tega, da se je odločila za aktivnejše pristope pri globalizaciji oziroma pri odpiranju vrat za raziskovalno delo tudi podjetjem zunaj EU in Evrope.

Naslednja naloga je bila priprava akcijskega načrta za grozde (tematska področja, clustri) EUREKE. Grozdi so bili v preteklosti vir številnih inovacij in razvoja visokotehnoloških izdelkov. Gre večinoma za projekte na področju informacijskih tehnologij. Večina industrijskega razvoja na področju mobilne tehnologije, digitalnih kamer, GPS in številni drugi izdelki so rezultati EVREKINI

projektov v grozdi. Grozde smo poskusili usmeriti in pripeljati bližje EUREKI. V grozdi poteka samostojno ocenjevanje, hkrati so financirani nacionalno. Problem je bil, kako priznati nacionalne evalvacije in na hiter način zagotoviti sredstva. Uspeli smo narediti mostove med grozdi in EUREKO. Sedaj so vpeti vanjo in aktivno prispevajo k njenemu razvoju.

Zadnja tema je bila povezana s komunikacijo z javnostjo in predstavitvijo rezultatov raziskovalnorazvojnih projektov kakor tudi s promocijo EUREKE. Izvedene so bile uspešne promocijske aktivnosti in nove oblike komuniciranja z javnostjo. Narejeni so bili tudi koraki k aktivni vlogi pri pridobivanju in informiranju novih potencialnih partnerjev za sodelovanje v projektih EUREKE.

Naloga, ki si jo je Slovenija samostojno zadala, pa je bilo širjenje na področje zahodnega Balkana. V tem času smo uspeli pripeljati Makedonijo kot polnopravno članico v EUREKO. Pričeli so se pogovori tudi z Bosno in Hercegovino, njen vstop pa je načrtovan za drugo leto.

Ventil: Uspešni projekti v Evropi in Sloveniji?

Dr. Mihelič: Treba je poudariti, da se Slovenija po številu prijavljenih projektov uvršča v sam vrh. Ob industrijsko razvitih državah zavzemamo

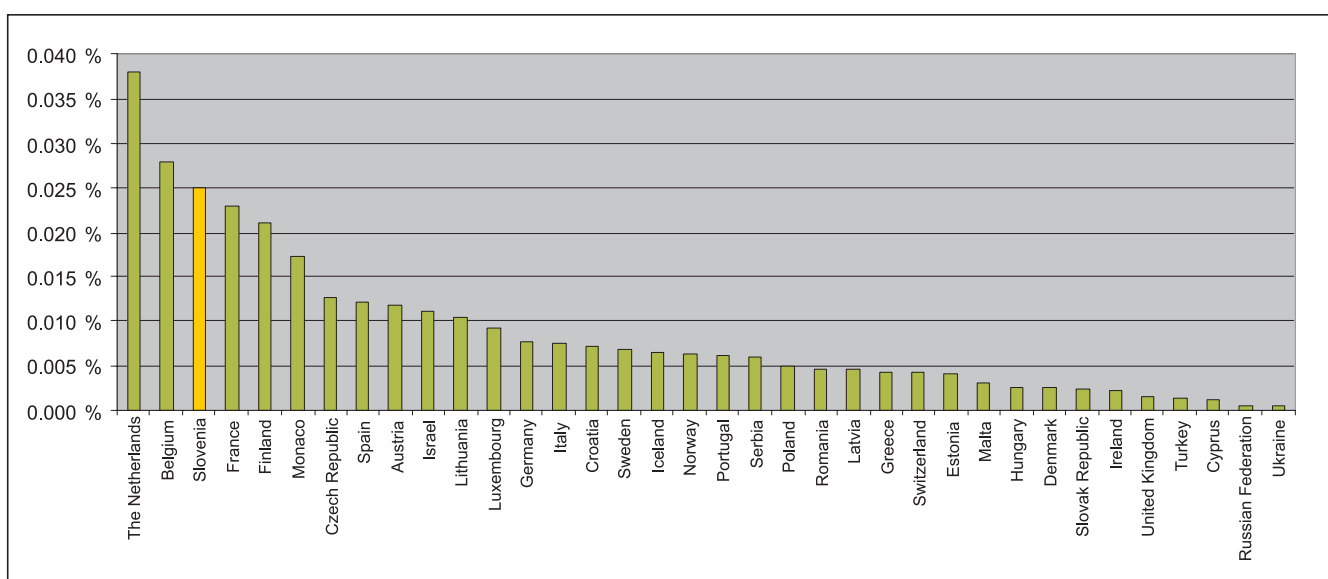
izreden položaj in tudi glede na BDP se Slovenija uvršča med najbolj aktivne države. Tega podatka v preteklosti nismo posebej poudarjali, ker smo menili, da smo tu zato, da odpiramo vrata slovenskim podjetjem za pridobivanje sredstev in za mednarodno sodelovanje.

O posameznih projektih je zelo težko govoriti, še posebno, ker imamo letno okrog 20 projektov, pri katerih sodelujejo slovenska podjetja. Ne bi želel delati krivice posameznim projektom, ki so bili v večini uspešni, zato ne morem nobenega posebej izpostaviti. Naši slovenski projekti so na zelo širokem tematskem področju raziskovanja. Od projektov, ki so povezani z glasovnimi tehnologijami, elektronskimi volitvami za invalide pa do strojniških projektov, kot je bil na primer ECOPLAST, v katerem je sodeloval TECOS in je bil uspešno zaključen.

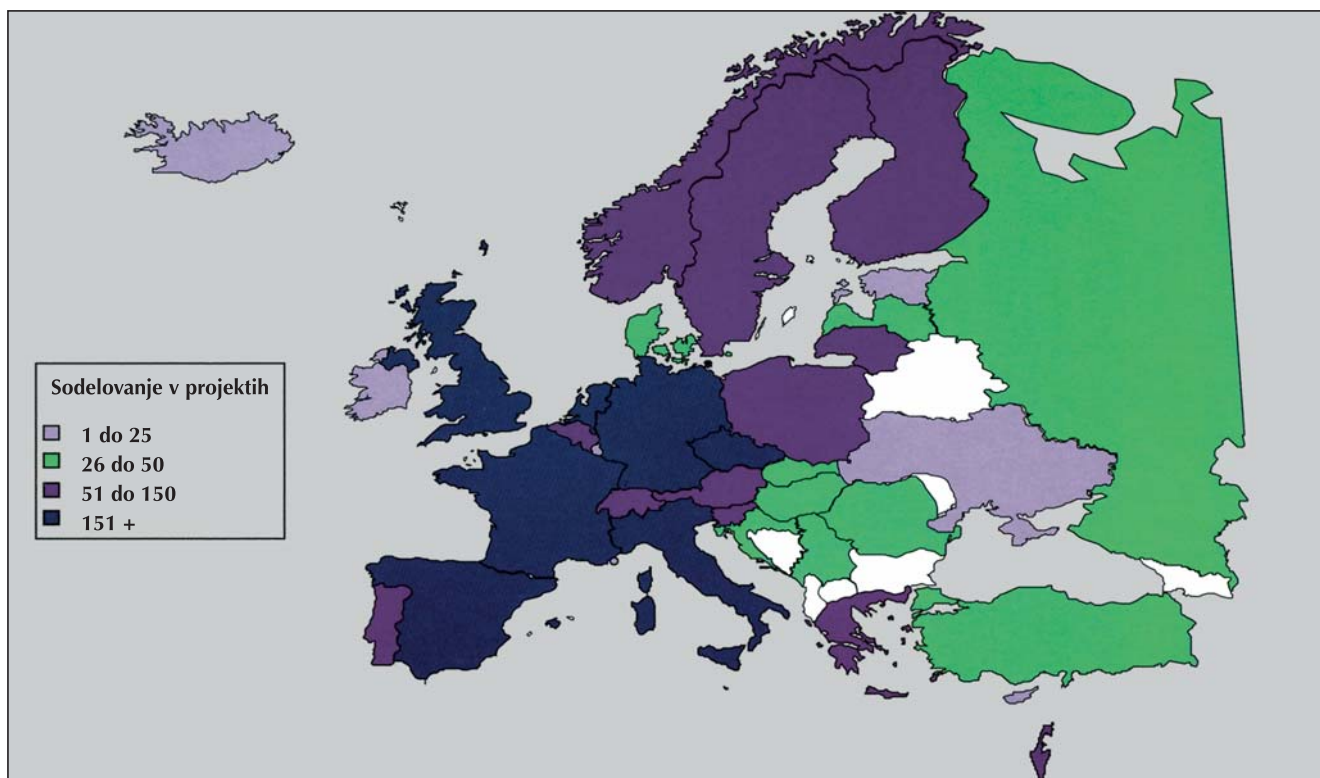
Ventil: Kako se vključiti v projekt in kdo lahko sodeluje, kakšni so pogoji?

Dr. Mihelič: Razpis za projekte je odprt celo leto, kar je za podjetja ugodno. Odpiranje prijav in ocenjevanje je štirikrat na leto, to je vedno pred zasedanjem konference predstavnikov EUREKE.

V EUREKINIH projektih lahko sodelujejo in so nosilci podjetja in

Finančni prispevek v procentih BDP za posamezne članice EUREKE (2000–2006)

Sodelovanje evropskih držav v individualnih projektih v obdobju med 2001 in 2008

inštitucije znanja. V projektu mora sodelovati vsaj eno domače podjetje, ki mora imeti najmanj eno partnersko podjetje iz ene od 39 držav. Število vključenih inštitucij znanja in podjetij ni omejeno. Financiranje je nacionalno, sredstva za raziskave v sodelujočih podjetjih in inštitucijah zagotavlja njihova država. Osnovno vodilo je v tem, da morajo partnerji videti vsak svoje koristi.

Razpisi so na spletni strani Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

Ventil: *Kako naprej? Ali se v EUREKI pripravljajo kakšne spremembe?*

Dr. Mihelič: Za prijavo EUREKINIH projektov je že sedaj značilno, da je zelo enostavna. Podjetja odgovarjajo na nekaj osnovnih vprašanj, ki si jih morajo tudi sama postaviti, ko se odločajo za projekte. Med njimi: kakšna je vloga partnerjev, kaj bi s projektom radi dosegli, kakšno je stanje tehnike, kaj je inovativno v projektu in izdelati je potrebno finančno konstrukcijo ter postaviti mejnike. Pač vse, kar potrebuje direktor pri odločitvi za podporo projektu. Tu ne pričakujemo sprememb.

Ministrstvo že nekaj let sistematično povečuje sredstva za projekte EUREKA, ker vemo, da je za slovenska podjetja samo globalno konkurenčno znanje tisto, ki je dobro za naše izdelke in storitve. Za slovenska podjetja, ki konkurirajo na globalnem trgu, je EUREKA pravi odgovor.

Ventil: *Katere države največ posegajo po sredstvih?*

Dr. Mihelič: Prijavitelji so iz vseh 39 držav članic, najbolj aktivne članice so Francija, Nizozemska in Nemčija oziroma najbolj razvite industrijske države. Znotraj EUREKE sodelujeta tudi Rusija in Izrael in, kot je bilo že uvodoma povedano, v nekaj projektih tudi Koreja.

Podatki za obdobje med leti 2001 in 2008 so zbrani v posebnem poročilu, ki je bilo izdelano za ministrsko konferenco v juniju letos v Ljubljani.

Ob zaključku še sporočilo bralcem, da se ni treba bati mednarodnega razvojnega sodelovanja. Podjetja so že sedaj soočena s tekmo na globalnem trgu. Čeprav podjetje deluje samo na domačem trgu, se tudi tam srečuje s tujo konkurenco. Iskati je

treba najboljše znanje in ga vgrajevati v izdelke in storitve, kar bo omogočalo razvojne vizije in perspektivo za mlade zaposlene.

V imenu bralcev Ventila hvala za pogovor in vaše misli ter še uspešno delo EUREKE in čim več uspešnih projektov, predvsem za slovenska podjetja.

*Dr. Dragica Noe
Foto: Jaka Vinšek*

VENTIL
REVUIA ZA FLUIDNO TEHNIKO, AVTOMATIZACIJO IN MEHATRONIKO

telefon: + (0) 1 4771-704
telefaks: + (0) 1 4771-761
<http://www.fs.uni-lj.si/ventil/>
e-mail: ventil@fs.uni-lj.si